

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ ЯК ПРЕДСТАВНИКА ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

М. СИЧОВА, к.е.н., доцент

М. РАСКОВ, магістр

**Дніпровський державний аграрно-економічний
університет**

Україна вже пройшла етап формування місцевого самоврядування. Згідно з цим положенням, місцеве самоврядування діє на рівні територіальних громад сіл, селищ і міст, від імені яких діють представницькі та виконавчі органи, та районних та обласних рад як представницьких органів, що представляють спільні інтереси місцевих територіальних спільнот. На сучасному етапі в Україні відбулася відносна децентралізація державної влади та існує потреба у суттєвій децентралізації, що потребує запровадження регіонального самоврядування на всіх рівнях територіального поділу держави.

Думки щодо необхідності запровадження регіонального самоврядування в Україні розходяться. В. Борденюк є активним лідером ідеї регіонального самоврядування, що обґрунтовує доцільність

запровадження самоврядування на рівні районів та областей, оскільки право на місцеве самоврядування має визнаватися не лише територіальними громадами сіл, селищ і міст.

В. Кравченко обґрунтовує другу позицію, згідно з якою райони та області є «штучними» адміністративно-територіальними одиницями, мешканці яких утворюють «вторинну» територіальну громаду, яка може визнаватися або не визнаватися суб'єктом права на місцеве самоврядування [2]. О. Батанов займає радикальну позицію щодо визнання областей (органів влади та районів) територіальними колективами, оскільки вважає термін «регіон» «незаконною категорією» та «некомпетентним елементом». При цьому територіальне самоврядування на районному та регіональному рівнях визначається лише як «асоційований» рівень самоврядування, тобто де-факто і не заперечує здійснення самоврядування на регіональному рівні [3].

Слід зазначити, що українська наукова література не враховує можливості визнання територіальної громади на

районному та обласному рівні. Традиційно українська судова практика визнає лише місцеві територіальні громади, але самоврядування в Україні виступає лише як місцеве. Якщо Україна стане на шлях повної децентралізації державного управління, законодавство про правовий статус територіальних громад району та області буде об'єктивно потрібним.

Ми підтримуємо думку дослідників, що у разі запровадження в Україні регіонального самоврядування на районному та обласному рівні можна запропонувати легалізацію понять «територіальна громада району» та «територіальна громада». У цьому контексті для формулювання поняття «територіальна громада району» об'єднуються жителі з постійним проживанням на території району, а поняття «територіальна громада області» – це населення, об'єднане з постійним проживанням у регіоні.

Визнання українським законодавцем обласних територіальних громад району та області дасть можливість утворювати органи регіонального самоврядування в Україні на районному та обласному рівні. І хоча ради виступають як представницькі органи місцевого самоврядування, відсутність власних органів виконавчої влади створює ситуацію неможливості реального виконання їхніх рішень.

Подальше реформування місцевого самоврядування та, можливо, запровадження регіонального самоврядування мають бути нерозривно пов'язані із здійсненням адміністративно-територіальної реформи в Україні. На сучасному етапі дуже важливим є існування інституту відповідальності виборних посадових осіб місцевого самоврядування. Це досягається кількома способами: періодичністю виборчого процесу, контролем самих виборців, дотриманням обмежень у здійсненні повноважень депутата місцевої ради. Передумовою виникнення та існування демократичної держави є необхідність довіри населення та громадських організацій до державних органів та органів місцевого самоврядування, до представників рад усіх рівнів.

Важливим кроком на шляху реформування механізму фінансової підтримки місцевого самоврядування в Україні є поширення практики самооподаткування жителів територіальних громад як форми оплати, запровадженої на підставі місцевого референдуму чи зборів територіальних громад [4].

Одночасно з прийняттям рішення про здійснення

самооподаткування визначається, на які заходи та в якому розмірі слід витратити кошти. Платежі з самооплати спрямовуються до місцевих бюджетів і використовуються виключно за цільовим призначенням. Кошти, не використані таким чином у поточному році, можуть бути використані в наступному році на ті ж цілі. Після закінчення року, в якому були здійснені самооплати, органи місцевого самоврядування зобов'язані інформувати громадян про стан і напрям використання коштів через засоби масової інформації.

Одним із можливих шляхів покращення функціонування органів місцевої влади в Україні має стати пошук оптимального поєднання інтересів місцевої громади та місцевої влади. Коли територіальна громада та місцеве самоврядування в цілому. При цьому територіальна громада відповідає за відбір уповноважених на управління місцевими справами, а органи місцевого самоврядування відповідають за свою діяльність перед територіальною громадою, до можливості дострокового припинення повноважень.

Список використаних джерел:

1. Борденюк В. І. Співвідношення місцевого самоврядування та державного управління: конституційно-правові аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституційне право» / В. І. Борденюк. – Київ, 2009. – 39 с.

2. Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посібник] / В. В. Кравченко. – [вид. 6-те, виправл. та доповн.]. – Київ : Атіка, 2008. – 592 с.

3. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні : монографія / Батанов О. В. за заг. ред. В. Ф. Погорілка. – Київ. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 512 с.

4. Навчальний посібник для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад. Видання друге / Т. М. Дерун. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. – 164 с.